

Проект за заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно спорта като платформа за социално приобщаване чрез доброволческа дейност

(2017/C 189/09)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВОТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, ЗАСЕДАВАЩИ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА,

КАТО ПРИПОМНЯТ, ЧЕ

1. Спортът е най-масовата социална и доброволческа дейност в Европа. Много хора се интересуват от спорт и той играе важна роля за сближаването на хора от различни обществени слоеве.
2. Европейските общества са изправени пред предизвикателства във връзка със запазването на сплотеността и приобщаващия си характер. Доброволството в спорта като форма на обществена ангажираност може да способства за социалната интеграция, да допринесе за активното гражданско участие и да бъде използвано за преодоляване на социалното изключване⁽¹⁾.
3. Доброволството в спорта може да породи у уязвимите членове на обществото по-силно чувство на принадлежност към обществото. Това може да допринесе за насърчване на активното гражданско участие. Настоящите заключения на Съвета отчитат наличието на многообразие в европейското общество и са насочени към групите, изложени на риск от маргинализация, а именно мигрантите и бежанците⁽²⁾, хората в напреднала възраст, хората с увреждания и младежите в уязвимо положение⁽³⁾.

КАТО ОТЧИТАТ, ЧЕ

4. При макар и бавното възстановяване от икономическата и финансова криза редица държави — членки на ЕС, продължават да водят борба с бедността и социалното изключване⁽⁴⁾. Социалното приобщаване изисква равнопоставеност на всички групи в обществото и специален акцент върху участието.
5. Конфликтите, кризите и ситуациите на нестабилност в трети държави доведоха до безпрецедентно нарастване на броя на мигрантите и бежанците⁽⁵⁾ в Европа от 2010 г. насам, което породи миграционна и бежанска криза в Европа, и държавите — членки на ЕС, полагат огромни усилия, за да се справят с притока на хора.
6. Съвместната декларация на Съвета, Комисията и Европейския парламент относно законодателните приоритети на ЕС за 2017 г. има за цел преодоляване на най-неотложните предизвикателства, пред които е изправен ЕС днес. В съвместната декларация се посочват шест конкретни области, които следва да се разглеждат като приоритет. Въпросите за социалното измерение на ЕС и реформирането и развитието на политиката на ЕС в областта на миграцията са сред тези шест приоритетни области⁽⁶⁾.
7. Доброволството в спорта може да достигне до хората на международно, национално, регионално и местно равнище, да насърчи активното гражданско участие, както и да служи като мощен социален инструмент в много области. То може да се използва, за да се съдейства за интегрирането на нарастващото мигрантско население, за борба със социалното изключване и за укрепване на солидарността между поколенията, наред с приноса му към равенството между половете. То играе съществена роля за постигането на социално сближаване и приобщаващи общности. В това отношение решаваща роля имат местните власти, в сътрудничество със спортните организации, сдружения и други образувания, използващи спорта като метод в работата си.

⁽¹⁾ Социалното изключване се разбира като процес, който изтласква хората към периферията на обществото, ограничава достъпа им до ресурси и възможности, намалява участието им в обичайния социален и културен живот, създава у тях чувство за маргинализираност, безсилие и дискриминация.

⁽²⁾ Настоящият документ разглежда интеграцията на мигрантите и бежанците в съответствие със заключенията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки относно интеграцията на граждани на трети държави, законно пребиваващи в ЕС, приети на 9 декември 2016 г. (15312/16).

⁽³⁾ Това са групите, изправени пред по-висок риск от бедност и социално изключване в сравнение с населението като цяло. Етническите малцинства, мигрантите, хората с увреждания, бездомните, хората с проблеми поради злоупотреба с определени вещества, изолираните възрастни хора и младежите често са изправени пред трудности, които могат да доведат до задълбочаване на социалното изключване, например ниски нива на образование и безработица или непълна заетост.

⁽⁴⁾ Реформите в социалната политика на ЕС: Социалната справедливост в ЕС: международно сравнение, Монитор на социалното приобщаване, Европа – Барометър на реформите Jan Agre, Simona Milio, Andrej Stuchlik (Eds.).

⁽⁵⁾ Бяла книга за бъдещето на Европа — Размисли и сценарии за ЕС-27 до 2025 г., стр. 4. „Кризата с бежанците, при която през 2015 г. в Европа дойдоха 1,2 милиона души, е с безпрецедентни измерения от Втората световна война насам.“ (вж. също бележка под линия 3).

⁽⁶⁾ Съвместна декларация относно годишното междуинституционално програмиране за 2017 г. — одобряване (док. 15375/16).

8. Възрастните хора представляват важна и все по-нарастваща част от европейското общество, икономика, култура и ежедневие. Съчетания от фактори, като например ниски доходи, лошо здравословно състояние, дискриминация, основана на напреднала възраст и/или на пола, намалени физически или умствени способности, безработица, изолация, малтретиране и ограничен достъп до услуги, могат да играят роля за повишаване на риска от бедност и социално изключване⁽⁷⁾ за някои членове на тази група. Доброволството в спорта може да извади хората от тяхната изолация и да ги накара да споделят опита си, с което се подпомага диалогът между поколенията.
9. Доброволството в спорта, освен че развива широк спектър от умения и компетентности, предоставя на младите хора възможности за неформално и самостоятелно учене, чрез които могат да придобият положителни социални напласи, основани на ценностите, развивани чрез спорта⁽⁸⁾. Доброволството в спорта може да послужи и като спасителен пояс за онези млади хора, които не учат или не работят и са в периферията на обществото⁽⁹⁾.
10. Осигуряването на равни възможности за хората с увреждания им дава възможност да участват като доброволци в спортни дейности наравно с всички останали⁽¹⁰⁾. Всички хора с увреждания следва да имат правото на пълен достъп до спортни дейности, включително на доброволческа дейност⁽¹¹⁾.

КАТО ПРИЗНАВАТ, ЧЕ

11. Според проучването на Евробарометър 2014 г., 7 % от гражданите на ЕС заявяват, че участват на доброволна основа в работа за подпомагане на спортни дейности⁽¹²⁾. Изследването показва, че една трета от респондентите извършват доброволчески дейности над шест часа месечно, като 8 % отделят за това 21 часа или повече.
12. Доброволството играе важна роля за приобщаване на хората към общността чрез укрепване на ролята им на активни граждани, повишаване на пригодността за заетост и утвърждаване на ценностите и межкултурния диалог. Доброволческите дейности в спорта могат да приемат различни форми, както и да се извършват от време на време (например, подготовка и организация на местни, регионални, национални и международни спортни прояви) или по-редовно, ежедневно (например, организационни дейности за различни спортни организации или сдружения, които работят в областта на спорта)⁽¹³⁾.
13. Все още няма достатъчно данни в подкрепа на политиките в областта на социалното приобщаване и доброволческата дейност в областта на спорта. Досега няма направено систематично, транснационално проучване с акцент върху политическите условия, икономическите и социалните последици и структурните характеристики на спортните сдружения, федерации, клубове и други организации, насърчаващи социалното приобщаване и доброволческата дейност в областта на спорта.⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾
14. Европейският корпус за солидарност има за цел да даде на повече млади хора възможност да участват в широк диапазон от дейности за проява на солидарност, като се включват в доброволчески дейности, заетост, стажове или чиракуване, така че да спомогнат за преодоляване на трудните ситуации в цяла Европа. Той може да им помогне да развият компетентностите, които са им нужни както на пазара на труда, така и за активно гражданско поведение. Това от своя страна би могло да допринесе за утвърждаването на социалното приобщаване и европейските ценности⁽¹⁶⁾.

ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

15. Да проучват и подкрепят доброволството в спорта като платформа за социално приобщаване. Това може да стане чрез подпомагане и насърчаване на местните и регионалните власти, в сътрудничество със спортни клубове и организации, включително неправителствени организации, да използват спорта като метод в работата си за предоставяне на

⁽⁷⁾ Активни възрастни граждани в Европа — наръчник за ЕС (2012 г.); Платформа за разглеждане на въпросите, свързани с възрастните хора (Age Platform Europe).

⁽⁸⁾ ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр.24.

⁽⁹⁾ Насърчаване на приобщаването и утвърждаване на основните ценности чрез формално и неформално учене: мерки на равнище ЕС за изпълнение на Парижката декларация.

⁽¹⁰⁾ ОВ С 326, 3.12.2010 г., стр.5.

⁽¹¹⁾ СОМ(2010) 636 окончателен — Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери.

⁽¹²⁾ „Спортът и физическата активност“ — специално проучване на Евробарометър 412 (2014 г.).

⁽¹³⁾ Експертна група по развитие на човешките ресурси в спорта. Препоръки за насърчаване на доброволческите дейности в спорта, добри практики в областта на правните и фискалните механизми.

⁽¹⁴⁾ Проект „Социално приобщаване и доброволчество в спортните клубове в Европа“ (SIVSCE), с подкрепата на програмата „Еразъм+“ на Европейския съюз (2015—2017 г.).

⁽¹⁵⁾ Европейска мрежа за приобщаване чрез спорта (ESPIN) — утвърждаване на равните възможности на мигрантите и малцинствата чрез доброволчество в спорта.

⁽¹⁶⁾ Член 2 от Договора за Европейския съюз.

достъп на хората, които са в положение на социално изключване. Така ще могат да се стимулират и разработят иновативни начини за насърчване на социалното приобщаване на малцинствата и уязвимите групи, включително на изолирани възрастни хора, уязвими млади хора, хора с увреждания, мигранти и бежанци, чрез насърчване на доброволството в спорта, така че тези малцинства да придобият нови умения и да приемат спорта като начин на живот.

16. Да насърчават доброволството в спорта сред хората от всички слоеве на обществото, включително мигранти, възрастни хора, лица с увреждания и младежи в уязвимо положение.
17. Да развиват и насърчават доброволството в спорта като ценна педагогическа концепция, която да бъде включена на различните нива на самостоятелното и неформалното учене, като се привличат за участие младежки и спортни организации и други заинтересовани фактори от сферата на гражданското общество и като се укрепва сътрудничеството между тях. Биха могли да се включат и образователни програми, в сътрудничество със спортни организации, които демонстрират ползите от физическото и психическото благосъстояние, наред със значението на доброволческата работа в спорта.
18. Да насърчават доброволческите дейности чрез организиране на големи спортни прояви в партньорство със спортното движение. Големите спортни прояви могат да предоставят отлична възможност за създаване на подходящи условия за обучение на доброволци, като способстват за придобиването на необходимите компетентности.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

19. Да подкрепя обмена на добри практики и знания във връзка с доброволството в спорта във всички държави — членки на ЕС, с оглед на приноса и въздействието на доброволството в спорта за социалното приобщаване.
20. Да обмисли възможността за подкрепа за транснационални инициативи (напр. обмен на добри практики, проучвания, мрежи, проекти), насочени към изпълнението на националните и международните стратегически действия за социално приобщаване в рамките на програмите на ЕС за финансиране, по-специално „Еразъм +“ и Европейския социален фонд, с акцент върху доброволческата дейност в областта на спорта.

ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ И ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ

21. Да отделят внимание на Европейската седмица на спорта като инициатива за популяризиране на доброволството в спорта и ангажиране на хората от всички части на обществото. По този начин би могло да се достигне до всички слоеве на обществото чрез дейности в необлагодетелстваните райони и привличане на доброволци в областта на спорта в тези райони.
22. Да насърчават признаването и валидирането на неформалното и самостоятелното учене, придобито чрез доброволство в спорта, по-специално чрез използване на европейските инструменти и насоки⁽¹⁷⁾, които могат да улеснят валидирането и да подобрят съпоставимостта, прозрачността и признаването на придобитите учебни резултати. Целта би била да се проучи как да се укрепи статутът на доброволците, за да се гарантира признаването на придобитите от тях компетентности.
23. Да насърчават използването на структурните и инвестиционните фондове и Кохезионния фонд за инфраструктура, наред с други програми за спортните клубове, за подобряване на преобладаващите социални условия, особено в районите с висока концентрация на групи, изложени на риск от маргинализация.
24. Да популяризират идеята за Европейския корпус за солидарност сред спортните организации и да ги насърчават да участват в тази инициатива, така че на младите хора, които са активни в областта на спорта, да може да се предостави по-добър достъп до тази програма.

ПРИКАНВАТ СПОРТНОТО ДВИЖЕНИЕ ДА РАЗГЛЕДА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА

25. Насърчаване на включването на мигранти и бежанци, хора в напреднала възраст, хора с увреждания и уязвими млади хора в различни доброволчески роли в дейностите на масовия спорт чрез организиране на малки и големи спортни прояви, както и улесняване на достъпа до включване в доброволчески дейности в сферата на масовия спорт, с цел да се осигурят повече възможности за тези хора.
26. Развитие на сътрудничество със спортните организации, младежките организации и други неправителствени организации относно начините за привличане и задържане на доброволци, с цел да се увеличат възможностите за доброволческа дейност в спорта, например в рамките на големи спортни прояви.

⁽¹⁷⁾ Препоръка на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене (ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр.1).

27. Създаване на възможности за учене и обучение за подобряване на уменията на доброволческия персонал на спортните организации, в т.ч. бежанци, мигранти, възрастни граждани, хора с увреждания, уязвими млади хора и други малцинства, като същевременно се обърне внимание на изграждането на капацитет на лицата, отговарящи за наемане и управление на различни групи доброволци.
 28. Насърчаване на равните възможности в спортните клубове, включително равнопоставеността на изложените на риск от маргинализация групи, по отношение на членството и участието като доброволци в клубове.
 29. Насърчаване на участието на възрастните хора в спортни клубове и интегрирането на възрастни доброволци, като се използва ценният им житейски опит в спортните структури на всички равнища.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ

В следните ключови документи се подчертава значението на доброволчеството в спорта като средство за социално приобщаване:

1. Стратегията „Европа 2020“ и една от включените в нея седем водещи инициативи, която изтъква необходимостта от растеж и създаване на работни места, с което да се помогне на хората, живеещи в условията на бедност и социално изключване, да живеят достоен живот и да представляват активна част от обществото (док. 7110/10).
 2. Заключение на Съвета от 18 ноември 2010 г. относно ролята на спорта като източник и двигател за активно социално приобщаване (ОВ С 326, 3.12.2010 г., стр.5).
 3. Съобщение относно политиките на ЕС и доброволчеството: признаване и насърчаване на трансграничните доброволчески дейности в ЕС (COM(2011) 568 окончателен).
 4. Заключение на Съвета относно ролята на доброволческите дейности в спорта за насърчаване на активна гражданска позиция (ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр.24).
 5. Препоръка на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене (ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр.1).
 6. Работен план на Европейския съюз за спорта за периода 2014—2017 г. (ОВ С 183, 14.6.2014 г., стр.12).
 7. „Спортът и физическата активност“ — специално проучване на Евробарометър 412 (2014 г.).
 8. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Нова европейска програма за умения: Съвместни усилия за укрепване на човешкия капитал, пригодността за заетост и конкурентоспособността (док. 10038/16).
 9. Заключение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки относно интеграцията на граждани на трети държави, законно пребиваващи в ЕС, приети на 9 декември 2016 г. (док. 15312/16).
 10. Съвместна декларация относно годишното междуинституционално програмиране за 2017 г. (док. 15375/16).
 11. Инвестиране в младежта на Европа:
 - а) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Инвестиране в младежта на Европа (док. 15420/16);
 - б) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейски корпус за солидарност (док. 15421/16).
 12. Експертна група по развитие на човешките ресурси в спорта. Препоръки за насърчаване на доброволческите дейности в спорта, добри практики в областта на правните и фискалните механизми (декември 2016 г.).
 13. Европейска мрежа за приобщаване чрез спорта (ESPIN) — утвърждаване на равните възможности на мигрантите и малцинствата чрез доброволчество в спорта.
 14. COM(2010) 636 окончателен — Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010—2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери.
-